

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „ВЕЉКО ДУГОШЕВИЋ“ ГОЛУБАЦ

П Р О Г Р А М Р А Д А

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ВЕЉКО ДУГОШЕВИЋ“

ЗА 2022. ГОДИНУ

I – ОПШТИ ДЕО

Народна библиотека „Вељко Дугошевић“ Голубац (у даљем тексту Библиотека) основана је Одлуком Скупштине општине Голубац 28.12.1995. године, сходно одредбама Закона о јавним службама и Закона о библиотечкој делатности. Изменом ове одлуке на седници Скупштине општине 10.09.2013. године Библиотека наставља своје пословање и данас непромењено. Иначе, она наставља традицију Прве голубачке читаонице и библиотеке у Голупцу основане 1871. године.

Библиотека је уписана у судски регистар код Привредног суда у Пожаревцу 13.03.1996. године, под бројем Фи-217-96 и у регистар библиотека код Народне библиотеке „Илија М. Петровић“ Пожаревац 26.04.1996. године, чиме је стекла својство правног лица.

У планској години библиотека ће радити и пословати као установа, јавна служба по Закону о јавним службама, Закону о култури и Закону о библиотечко/информационој делатности и биће и надаље, једина установа на подручју општине за обављање делатности, односно послове којима се обезбеђује права грађана, односно задовољавање потреба грађана и организација, као и остваривање другог законом утврђеног интереса у области културе.

Од новембра 2021. године Библиотека је пресељена у реновирану зграду старе школе, која се налази на адреси Цара Лазара бр.13А, где ће наставити своје пословање.

II – ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

1. Библиотечко – информационо делатност

Библиотека је установа која обавља делатности којима се обезбеђује задовољавање потреба грађана, као и остваривање других Законом утврђених интереса. Главна делатност коју ће Библиотека обављати у планинској години је библиотечко-информациона делатност, прикупљање, обрада, чување и давање на коришћење књига, часописа, новина, списа, музичких дела, репродукција уметничких слика и цртежа и друге библиотечке грађе, као и куповина, прикупљање, обраду и дигитализацију библиотечке и завичајне грађе.

Библиотека различитим облицима деловања подстиче код свих категорија становништва, почев од предшколског узраста, коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе и извора.

Одређени број књига нашег фонда се користи константно (као што су књиге намењене школској лектури, књижевна критика, белетристика за одрасле, дечји и омладински узраст), те планирамо да их у 2022. години обновимо, било куповином нових издања, или рестаурацијом старих примерака али и из поклона наших донатора.

Како би у наредном периоду Библиотека била у равноправном положају са околним библиотекама, потребно је приступити процесу дигитализације. То је могуће постићи увођењем библиотеке у већ формиране информационе системе, путем увођења *COBISS* програма у пословање библиотеке. Обрада библиотечког материјала ради се у систему *COBISS (cooperativni on line)* библиографски систем и сервис). Овај систем подразумева изградњу система узајамне каталогизације са централним електронским каталогом и мрежом библиотека.

1.1. Набавка књига и периодике

Стандардима за Народне библиотеке у Србији, које је утврдила Народна библиотека Србије, утврђено је да општинска Народна библиотека у Општини са бројем становника од 10.000 – 15.000, мора да има:

- најмање 2,5 књига по становнику, односно почетни (минимални) фонд од 26.302 књига;
- годишњу принову /обнову књижног фонда од најмање 2,5% од почетног (минималног) фонда књига у библиотеци, односно од 1315 књига годишње;
- претплату на најмање 15 наслова периодике (новина и часописа).

Библиотека у свом фонду располаже разноврсном и актуелном литературом из свих области културе како би се подстакла интересовања и задовољиле потребе различитих образовних, културних и старосних категорија становништва на подручју наше општине.

У претходној години у Библиотеци је урађена ревизија целокупног библиотечког материјала. На основу извештаја ревизорске комисије, Библиотека располаже са фондом од преко 28.000 књига. Велики број књига је расходован због оштећења и старости (преко 2.500 књига), а највише дечије књиге. На основу тога, у предстојећој години Библиотека ће предност при набавци новог књижног фонда, поред нових наслова белетристике и стручне литературе, дати књигама за децу и омладину. Библиотека ће набављати и одговарајућу периодику у 2022. години у оквиру средстава која су планирана буџетом за 2022. годину.

Све што библиотека купи средствима буџета или својим средствима, или добије откупом, или у виду поклона уредно ће се каталoшки обрадити. Обрада библиотечке грађе је редовна делатност библиотеке.

1.2. Обрада библиотечке грађе

У 2022. години наставиће се са дигитализацијом књижног фонда. Обзиром да смо од стручног библиотечког инспекцијског надзора добили тачна упутства о начину и избору периодике коју Библиотека треба да архивира, од 2022. године увешћемо књигу инвентара за периодику. Пресељењем Библиотеке у нову зграду створили су се услови за формирање Завичајног одељења, па ћемо у 2022. години набавити одговарајућу опрему за дигитализацију и званично кренути са инвентарисањем, прикупљањем, архивирањем и дигитализацијом завичајног фонда.

1.3. Коришћење библиотечке грађе

Иако је приметно знатно годишње повећање читалаца, службених корисника и прочитаних књига, ипак је проценат обухваћености становништва општине и обрта књижног фонда испод утврђених стандарда. Веома је важно напоменути да је број корисника библиотеке у општини Голубац ипак само статистички податак који говори о броју уписаних чланова, а да је стварни број корисника већи, јер се једном чланском картом користи више корисника, рецимо чланови породице, студенти, ученици и друге особе које повезују односи блискости, што се да видети по броју издатих и прочитаних књига. У жељи да ово стање промени на боље и да сваком грађанину на подручју општине омогући коришћење библиотечке грађе, библиотека је наставила са Колективним учлањењем ученика предшколског и школског узраста, тако да су деца,

узраста од 1-5 разреда, ослобођена плаћања чланарине, док је чланарина за остале основце, средњошколце и студенте 150 динара. Исто тако постоји Колективна чланарина од 200 динара за колективе и организације. За све остале појединце чланарина је 300 динара и није мењана годинама уназад. Уведена је и Породична чланарина у износу од 400 динара годишње, а за посебне – осетљиве друштвене групе (незапослени, примаоци социјалне помоћи и др. чланарина је бесплатна.

Пресељењем Библиотеке у много већу зграду, формирали смо засебне целине које ће пословати у склопу Библиотеке. Те целине су:

- Дечије одељење,
- Одељење Завичајне збирке, старе и ретке књиге,
- Стручно одељење,
- Позајмно одељење за одрасле кориснике
- Галерија.

У Дечијем одељењу направили смо посебан кутак за наше најмлађе кориснике, односно за децу предшколског и млађег школског узраста која ће овде моћи да се играју, цртају, боје и изражавају своју креативност, а такође и да користе велики број сликовница, периодике и књига које су намењене њиховом узрасту. Дечије одељење поседује и велики број књига намењених тинејџерима.

Одељење Завичајне грађе ће својим фондом помоћи писцима, истраживачима, у својим делима као и средњошколцима и студентима код писања семинарских и дипломских радова. Такође, ова група корисника библиотечке грађе своје интересовање ће показати и према фонду Стручног одељења које поседује велики број стручне литературе из различитих области као што су, религија, филозофија, психологија, историја, природне науке, уметност и др.

Примарни циљ Библиотеке у наредном периоду је повећање броја корисника и да у планској години буде уписано у Библиотеку око 550 читалаца, опслужено књигом преко 6.500 и периодиком преко 2.500 корисника и издато на читање преко 7.500 и преко 2.500 периодике (новина, часописа, службених гласника и др.), чиме ће се проценат код ових врста услуга у односу на претходну годину повећати.

Корисницима библиотеке ће се у планској години пружити неколико хиљада информација из библиотечког материјала и у том циљу водиће се картотека приновљених наслова и књига резервације, обавештаваће се корисници о новоприспелим књигама.

1.4. Културно – просветна делатност

Ово је веома важан сегмент рада и деловања наше установе. Популарисањем књиге, читања и писања, организовањем књижевних вечери, изложби, концертата, позоришта, трибина и других активности врши се културно - просветна делатност.

Књизи, као најважнијем средству ширења културе биће посвећена посебна пажња у планској години, при чему ће Библиотека, редовно набављати нову библиотечку грађу, стручно је обрађивати, давати на коришћење и подстицати појединце да је што више и квалитетније искористе. Културно просветна делатност библиотеке у планској години одвијаће се, кроз књижевне вечери, промоције нових књига, сусрети са књижевницима, изложбе књига, сусрети литералних друштава, изложбе литералних радова, радионице креативног писања, као и кроз вођење посебних програмских акција „Месец књига“, „Читалачка значка“, „Смотра рецитатора Србије“, прикупљање старе и ретке књиге, завичајне грађе и друге облике рада да би подстакла шире интересовање за књигу.

Као и сваке године, и у 2022. години планирамо посету Међународном Сајму књига у Београду на којем ћемо набавити нова и актуелна издања и на тај начин ћемо обогатити књижни фонд библиотеке.

У планској години промивисаћемо, најмање квартално, наслове нових књижевних издања, одржаће се књижевне вечери, анимираће се такмичари у читању и организоваће се Општинска смотра рецитатора.

Приликом спровођења планираних програмских акција водиће се рачуна да неки од њих истовремено представљају и обележавање одређених јубилеја од значаја за књижевност и културу.

Велики део активности библиотеке, и у 2022. години, биће усмерен на рад са децом, сагледавајући њихове потребе и интересовања.

Циљ библиотеке је пре свега унапређивање читања, а затим кроз разне програме, ствара услове да постане центар неформалног образовања.

Календар редовних манифестација Дечјег одељења у 2022. години обухвата обележавање Светског дана дечје књиге, Дан уставности, Дечју недељу, Новогодишње радионице, дечије књижевне вечери, сусрети са децом писцима, организовање дечијих радионица са разним темама.

1.5. Издавачка делатност

Библиотека ће у планској години настојати да евидентира све потенцијалне књижевне ствараоце са подручја општине и стимулише њихово стваралаштво у књижевним часописима или издавању књига.

1.6. Стара и ретка књига и завичајна грађа

Библиотека је главни покретач прикупљања, очувања и промоције локалне културе у свој њеној разноликости. Законом о културним добрима су прецизно одређени структура фонда старе и ретке књиге и услови за његово чување и коришћење. У складу са њим Библиотека ће у планској години формирати Одељење Завичајне збирке, старе и ретке књиге, чији ће главни циљ да буде инвентарисање, дигитализација и архивирање постојеће завичајне грађе. Такође, Завичајно одељење ће имати велику улогу у истраживачком раду као и прикупљању завичајне грађе у свим насељима наше општине. Библиотека већ располаже са приличним бројем примерака завичајне грађе које се односи на њено подручје и у сталним је контактима са одговарајућим институцијама и појединцима ради њеног богаћења.

Завичајна збирка је изузетно важна за очување идентитета локалне заједнице, за очување идентитета општине Голубац, па је и циљ ове активности подржавање етничке, културне, језичке и верске различитости и културног идентитета. Планирамо да запослени радници, који су обучени за формирање Завичајне збирке, посете околне библиотеке које имају Завичајно одељење и на примеру добре праксе и њиховог искуства формирамо своју Завичајну збирку.

Планирамо да у 2022. години организујемо вечери са нашим угледним писцима, истраживачима, хроничарима, научним радницима и свима онима који раде драгоцене послове везане за нашу завичајност.

1.7. Заштита библиотечке грађе

Заштита библиотечке грађе је посебно урађена Правилником о ближим условима за чување библиотечке грађе, а делом и Законом о библиотечко-информационој делатности и Законом о културним добрима.

Пошто је установљено да приличан број читалаца Библиотеке доста дуго држи позајмљену библиотечку грађу и да се нерадо одазива позивима и опоменама за њено враћање. Библиотека ће све њих у планској години поново писмено опоменути да позајмљене књиге врате.

2. Културно-образоване и културно-уметничке делатности

Путем својих секција и радионица, окупљањем младих и сарадњом са другим институцијама у области културе и образовања, Библиотека ради на развијању нових културних потреба публике, подизању нивоа учешћа локалног становништва у раду установе, а све у циљу побољшања квалитета живота становника општине Голубац.

С обзиром на вишегодишње позитивно искуство учешћа у манифестацији „Ноћ музеја“, потрудићемо се да и наредне године реализујемо задату тему и да обрадујемо посетиоце и суграђане интересантним садржајем.

У оквиру Библиотеке у 2021. години своје активности је наставио и КУД Народне библиотеке Голубац који тренутно окупља преко двадесеторо деце. Циљ у 2022. години је да се набави нова ношња, као и да се, у зависности од епидемиолошке ситуације, наступи на више манифестација како у земљи тако и уностраништу. Такође, Библиотека ће у 2022. години помоћи рад свих КУД-ова и Удружења која негују традицију и чувају културно наслеђе овог краја.

„Фестивал причања прича и легенди“ је пројекат започет у 2015. години и планира се наставак истог и у 2022. години. Пројекат има за циљ сакупљање, очување, публикавање и презентација прича и легенди као вредног нематеријалног наслеђа дунавске области источне Србије. Пројекат је регионалног карактера, али с обзиром на то да су приче и легенде потпуно запостављен део нематеријалног наслеђа Србије, он има далеко већи значај на националном нивоу. Уколико се све те приче и легенде не запишу, а локално становништво се не мотивише да их памти, вреднује и преноси будућим генерацијама, вредан део наслеђа Србије ће нестати без трага.

2.1. Културно-уметнички аматеризам

Удружења грађана ће узети учешће у разноврсним планираним манифестацијама за ову годину, тако да ћемо настојати да укључимо све структуре друштва у културна дешавања општине, а такође ћемо подржати нове манифестације, фестивале и друге културне садржаје.

2.2. Позоришна и музичко –сценска делатност

Библиотека ће се и у овој планској години залагати за обезбеђивање што повољнијих услова, пре свега просторних и материјалних за развој музичког и драмског стваралаштва у општини. Да би се сачували постигнути резултати и наставило са неговањем традиције музичког и позоришног живота у општини, Библиотека ће се залагати да запаженија и најбоља уметничка остварења у планској

години постану доступна широком кругу грађана. И даље ћемо користити представе аматерских позоришта са округа да их представимо нашим грађанима. Постоји жеља да се поновно формира секција омладинског голубачког позоришта у оквиру библиотеке.

Што се тиче музичких дешавања, у плану су најмање четири концерта која ћемо организовати за своје суграђане.

2.3. Ликовно стваралаштво

У овој планској години у оквиру Библиотеке почеће са радом и Галерија која је опремљена за поставку свих облика уметничких дела, тако да ће у планској години Библиотека веома подстицати ликовно стваралаштво, откупљивање најбољих остварења голубачких професионалних уметника и аматера, подстицати организацију излагања дела ликовних и примењених уметности познатих ликовних стваралаца и организовати остале активности које доприносе ширењу ликовне културе.

Циљ нам је да формирамо сталну поставку у галерији али и да на месечном нивоу имамо нова изложена дела, као и уметничке програме и промовисање уметника из разних грана уметности, а што би повољно утицало и на голубачку омладину којој желимо да приближимо уметност и усадимо обичај да обилазе галерије и изложбе различитог уметничког садржаја.

2.4. Културно-уметничке и друштвене акције и манифестације

Библиотека ће у планској години дати допринос у анимирању, пропагирању и организовању културно-уметничких, друштвених акција и културно-спортско-туристичких манифестација. Изразиће спремност код њихових организатора и организационих одбора за учешће у осмишљавању и припремању програма за њихово одржавање и настојати да се у културним деловима њихових програма, поред гостовања естрадних уметника, уврсте и такмичења вокалних и инструменталних солиста аматера и локалних КУД-ова, који негују изворно народно стваралаштво и обичаје.

Библиотека ће убудуће давати финансијску и техничку подршку и на тај начин ће учествовати у реализацији манифестација: „Сајам Дунава“, „Мајски сусрети фолклора“, „Јос Romanesk“, Традиционална бицикличка трка, „Печки котлић“ Браничево, „Аласко посело“ у Винцима, „Млади рибар“ у Усију, Међународна кајкашка регата, „Михољси сусрети села“, манифестација која је после дуго година поново заживела у нашој општини, као и осталих манифестација, а у сарадњи са Туристичком организацијом Голубац, предузећем „Тврђава голубачки град“ и месним заједницама.

Такође, и у наредним годинама наставићемо да одржавамо концерте класичне музике поводом Међународног дана Дунава који се обележава 29. јуна.

Организација књижевних вечери, промоције књиге, сусрети са писцима и даље ће бити примарне манифестације Библиотеке, а све у циљу привлачења корисника и богаћењу културног живота становника општине.

У наредној години план нам је да оживимо прослављену манифестацију Дани филмске комедије или популарни „ДАФКО“. Пошто је комедија у домаћој кинематографији данас реткост одлучили смо да уведемо новину и да уместо филма уврстимо позориште и организујемо манифестацију Дани позоришне комедије или „ДАПКО“. Том приликом привукли бисмо у Голубац познате глумце, редитеље и многе људе из света позоришта као и велики број домаће публике али и туриста.

Библиотека већ годинама организује манифестацију „Дан младих“ којом обележава 12. август, Међународни дан младих, а која је у плану и у 2022. години. Овом манифестацијом Библиотека подржава младе у нашој општини, њихов рад, жеље и потребе. Такође, кроз ову манифестацију промовишемо младе музичаре, уметнике, остварујемо сарадњу са разним установама културе, представницима здравства, Националне службе за запошљавање, приређујемо радионице и трибине са разним темама које су примамљиве за младе, а све у циљу побољшања квалитета живота младих у нашој општини.

3. Кинематографија / биоскопска делатност

Планирамо да набавимо опрему која ће омогућити летње приказивање филмова на отвореном, пошто је пракса показала да је изузетно пожељно међу голубачком публиком, али и међу посетиоцима и туристима.

У плану је и организација манифестације аматерског кратког филма која би привукла студенте, аматере али професионалце који на тај начин промовисали свој рад.

У планској години планира се израда пројектне документације и идејног решења за још једну капиталну инвестицију у нашој општини, а то је реконструкција комплетне биоскопске сале.

III – УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

Услови неопходни за функционисање Библиотеке обухватају, опрему, кадрове и финансијска средства.

Опрема којим Библиотека располаже за обављање њених делатности није задовољавајућа. У опреми не постоји скенер за велике формате, читач кодова који ће бити потребан за дигитализацију, којој ћемо морати да приступимо. Трудићемо се да са садашњим средствима из буџета, и из сопствених прихода омогућимо набавку те опреме. Такође, потребно је и осавременити технику за биоскопске пројекције и позоришне представе. Планирамо да у наредном периоду набавимо 2 Д биоскопску опрему, филтере за рефлекторе и опрему за биоскоп на отвореном и потребни су завршни радови да се активира завеса позорнице.

Такође се планира и израда пројектне документације за изградњу и опремање виртуалног музеја и излагачког простора који ће се налазити у поткровљу нове зграде библиотеке

Све ово ће допринети побољшању техничких услова за реализацију програма, а тиме се подиже квалитет нашег културног садржаја.

У Библиотеци тренутно има 4 стално запослена радника, 3 на одређено време и једно је постављено лице на место в.д. управника. Број радника и правилник о систематизацији радних места библиотеке је усклађен и са правилником о националним стандардима за обављање библиотечко – информационе делатности.

У 2022. години након званичног пресељења у нову зграду, Библиотека ће својим досадашњим делатностима придружити и делатност музеја, галерија и збирки. На основу свега овога отвара се могућност за запослење стручног кадра у Галерији, будућем Музеју али и на месту библиотекара и додатног помоћног кадра како бисмо успшно спровели дигитализацију библиотеке, завичајног фонда, организацију манифестација и другог културно-образованог садржаја.

Голубац, 29.11. 2021. године

В.Д. Управника Народне библиотеке
„Вељко Дугошевић“ Голубац

Марија Живановић Илић